

Inkomstpensionstillägget

Statistik om första utbetalningen

September 2021 | PUBLIKATION

Inkomstpensionstillägg är en ny förmån som utgör ett tillägg till den inkomstgrundade pensionen och som betalas ut av Pensionsmyndigheten tillsammans med övrig allmän pension. Denna rapport visar statistik från de beslut om inkomstpensionstillägg som fattades inför den första utbetalningen i september 2021.

Innehåll

Vad är inkomstpensionstillägget och vilka har rätt till det?

Hur många och vilka fick inkomstpensionstillägget?

Inkomstpensionstilläggets nivå och sambandet med inkomst och intjänandetid

Statistik för nedladdning

Vad är inkomstpensionstillägget och vilka har rätt till det?

Inkomstpensionstillägget är en ny förmån som utgör ett tillägg till den inkomstgrundade pensionen. Den handläggs och betalas ut av Pensionsmyndigheten tillsammans med den allmänna pensionen. För alla som har en löpande utbetalning av allmän pension i form av inkomstpension och/eller tilläggspension i september 2021 prövar myndigheten automatiskt rätten till inkomstpensionstillägget utan att individen behöver göra en särskild ansökan. Nya ansökningar om allmän pension med utbetalningstid från och med september 2021 eller senare, kommer också att prövas för inkomstpensionstillägg automatiskt, tillsammans med övriga förmåner inom allmän pension.

Förmånen riktas till dem med en allmän inkomstgrundad ålderspension på mellan 9 000–17 000 kronor per månad. För dem som är berättigade till förmånen varierar tilläggsbeloppet från 1 krona till maximalt 600 kronor per månad före skatt. Det som påverkar individens rätt till och storleken på inkomstpensionstillägget är dels storleken på den inkomstgrundade

allmänna pensionen, dels antal år i Sverige med pensionsgrundande inkomst. Nivån påverkas även av eventuell egen ålderspension från annat EU/EES-land eller Schweiz.

Från lagstiftarens sida är det uttalade syftet med tillägget att öka pensionsinkomsten för de pensionärer som arbetat ett helt arbetsliv med låg lön. Införandet av inkomstpensionstillägget innebär ett avsteg från den inkomstgrundade pensionens livsinkomstprincip, det vill säga att det du har tjänat in under livet ska du få ut i pension, och finansieras inte via pensionsavgiften utan med medel från statsbudgeten. Avsikten med inkomstpensionstillägget är att de som arbetat ett helt arbetsliv med låg lön ska ha rätt till den högsta nivån av inkomstpensionstillägget. Lagstiftarens bedömning är att det främst är i intervallet mellan 11 000–14 000 kronor i månaden i inkomstgrundad allmän ålderspension som dessa pensionärer återfinns och att det är de som ska ha rätt till högsta nivån av förmånen. Även de med en inkomstgrundad allmän ålderspension som är lägre än 11 000 kronor i månaden har rätt till inkomstpensionstillägget men tilläggsbeloppet är då lägre. Därför kan även de som har en inkomstgrundad pension ner till 9 000 kronor i månaden få inkomstpensionstillägg, men med en avtrappning på beloppet. Detsamma gäller de med en inkomstgrundad allmän ålderspension som överstiger 14 000 kronor, där en avtrappning av det maximala tilläggsbeloppet sker på inkomstgrundade pensioner upp till 17 000 kronor. Nivån på tillägget påverkas inte av andra omständigheter som exempelvis pensionärens civilstånd eller övriga inkomster.

Rätt till inkomstpensionstillägget har individer med minst ett års försäkringstid. För alla födda 1938 eller senare är försäkringstid detsamma som antal år med pensionsgrundande inkomster. För försäkrade födda 1937 eller tidigare utgörs försäkringstiden av antal år med tillgodoräknade pensionspoäng för tilläggspension. För att få rätt till fullt inkomstpensionstillägg krävs en viss försäkringstid där längden på kravet beror på när man är född. För personer födda 1945 eller senare gäller en försäkringstid om 40 år eller mer. Om individen inte kan tillgodoräkna sig 40 års försäkringstid, avkortas förmånsbeloppet med kvoten av försäkringstiden dividerat med 40. För individer födda 1944 eller tidigare är kravet på försäkringstid för oavkortat inkomstpensionstillägg lägre.

Inkomstpensionstillägget är en arbetsbaserad förmån som betalas ut så länge pensionären är bosatt i Sverige. EU-reglerna gör dock att tillägget kan betalas ut till personer bosatta inom EU/EES eller Schweiz. Det kan även betalas ut till personer bosatta i ett så kallat konventionsland, det vill säga ett land som Sverige har avtal om social trygghet med.

Inkomstpensionstillägget betalas ut tidigast från 65 års ålder. Det finns en politiskt överenskommelse att höja åldern från 65 till 66 års ålder 2023. Riksdagen har dock inte fattat något beslut ännu men tanken är sedan att åldern till rätt för inkomstpensionstillägget ska följa riktåldern från och med år 2026.

Mer information om inkomstpensionstillägget på Pensionsmyndighetens webb finns [här](#).

Om dataunderlaget i rapporten

Statistiken i rapporten baseras på ett dataunderlag som utgörs av alla beslut i prövningen för inkomstpensionstillägg som fattades av Pensionsmyndigheten inför den första utbetalningen i september 2021. Populationen utgörs därmed av alla som uppfyller de grundvillkor som gäller för att rätten till inkomstpensionstillägg ska prövas (det vill säga 65 år eller äldre, bosättning, försäkringstid och uttag av inkomstpension). Totalt omfattades drygt 2,1 miljoner pensionärer. Rapporten omfattar inte alla som har fått en utbetalning av inkomstpensionstillägget i september – vissa personer som har ansökt om allmän pension i augusti eller september samt personer som fyller 65 år i september och beviljats inkomstpensionstillägget ingår inte i dataunderlaget här. Detta beror på att det vid rapportens framtagande inte fanns tillgång till dessa uppgifter.

Statistiken i denna rapport skiljer sig därmed något från den statistik över faktiska utbetalningar som redovisas löpande månadsvis i [Pensionsmyndighetens statistikdatabas](#) >. I statistikdatabasen redovisas statistik om inkomstpensionstillägget från och med 2021-09-28.

Värt att notera är att det utöver denna population finns pensionärer som är 65 år eller äldre som bara har garantipension, äldreförsörjningsstöd eller någon annan typ av åldersrelaterad förmån som alltså inte ingår i målgruppen för inkomstpensionstillägget och därmed inte heller i underlaget för denna rapport. I augusti 2021 hade ungefär 57 000 pensionärer en utbetalning av enbart garantipension och/eller äldreförsörjningsstöd.

Hur många och vilka fick inkomstpensionstillägget?

Det var cirka 1 240 700 pensionärer som fick utbetalning av inkomstpensionstillägget i samband med den första prövningen som gjordes inför utbetalningen i september 2021. Det motsvarar cirka 58 procent av alla de som uppfyller villkoren för att prövas för inkomstpensionstillägget och ungefär 18 procent fick maxbeloppet 600 kronor före skatt. I [Tabell 1](#) framgår hur många pensionärer som beviljades inkomstpensionstillägg uppdelat på intervaller av månadsbeloppet. I tabellen visas även det summerade beloppet av alla beviljade utbetalningar.

Tabell 1: Antal pensionärer som prövades för inkomstpensionstillägg samt det summerade beloppet av beviljade utbetalningar före skatt.

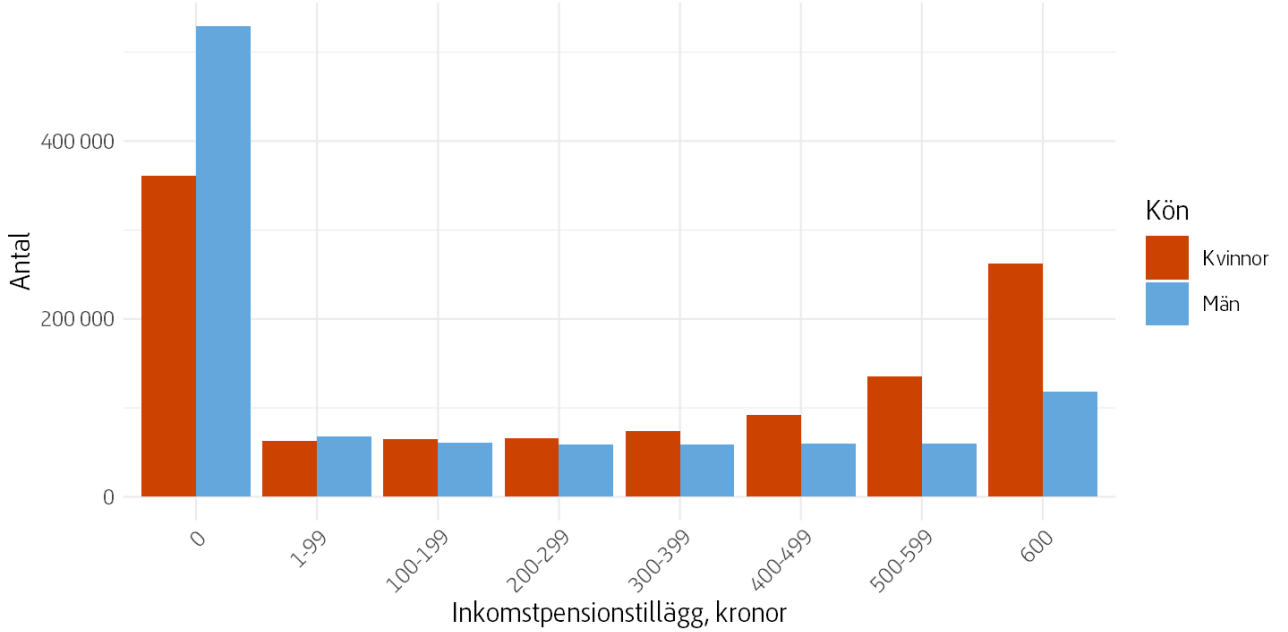
Kön	0 kronor	1-299 kronor	300-599 kronor	600 kronor	Totalt antal	Summa belopp (mnkr)
Kvinnor	361 200	193 900	300 500	262 000	1 117 600	328
Män	529 200	187 800	178 300	118 300	1 013 500	178
Samtliga	890 400	381 600	478 700	380 300	2 131 100	506

Tabell 2: Andel pensionärer som prövades och fick inkomstpensionstillägg, i procent.

Kön	0 kronor	1-299 kronor	300-599 kronor	600 kronor	1-600 kronor
Kvinnor	32,3	17,3	26,9	23,4	67,7
Män	52,2	18,5	17,6	11,7	47,8
Samtliga	41,8	17,9	22,5	17,8	58,2

Figur 1 visar hur nivån på de utbetalade beloppen fördelade sig för de som prövades för rätten till inkomstpensionstillägg. Bortsett från de som fick beslut om 0 kronor, var 600 kronor det vanligaste beloppet. Det var fler kvinnor än män som fick inkomstpensionstillägg i alla intervaller utom det lägsta. Mer än dubbelt så många kvinnor fick maxbeloppet 600 kronor.

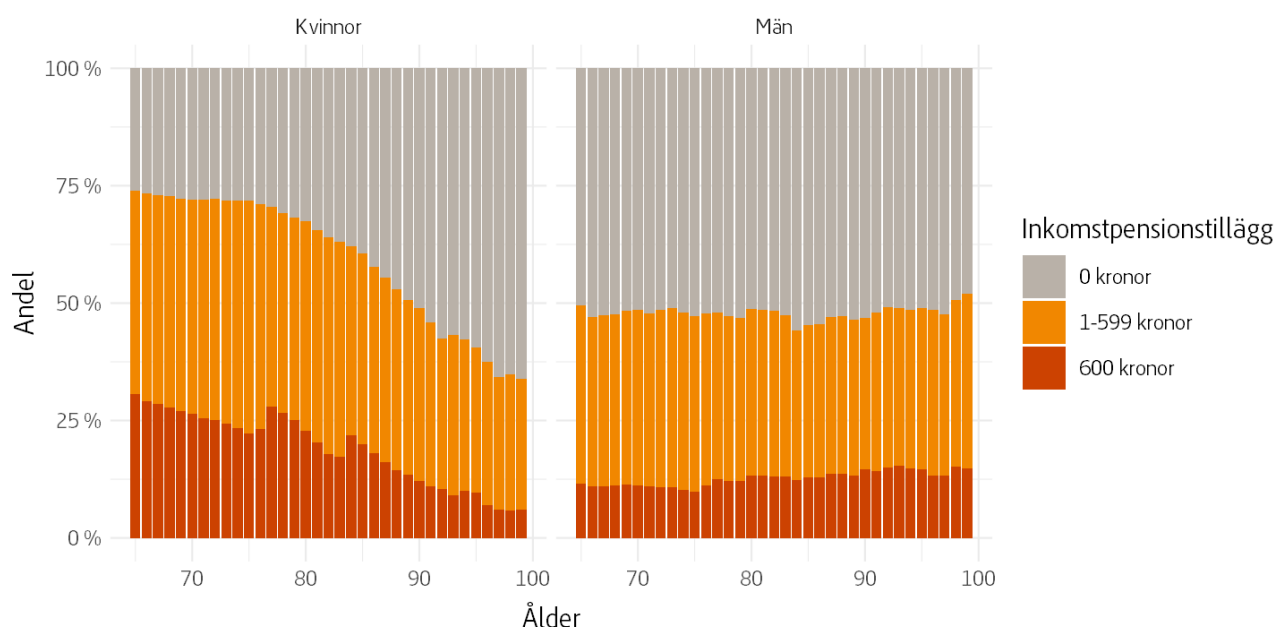
Figur 1: Fördelning av utbetalningar av inkomstpensionstillägget i intervall, per kön

Figur 2 visar andel per åldersgrupp som fick inkomstpensionstillägg, för kvinnor respektive män. Den visar också hur stor andel som fick maxbeloppet 600 kronor. Figuren visar att andel

pensionärer som fick inkomstpensionstillägget är relativt jämnt fördelat över åldrar bland männen. Bland kvinnor syns en tydlig nedgång i andel som får inkomstpensionstillägg med stigande ålder. Detta beror troligtvis på att många äldre kvinnor har en tilläggs- och inkomstpension som ligger under gränsen för att kvalificera till inkomstpensionstillägget. Många i denna grupp har änkepension, vilket inte beaktas när inkomstpensionstillägget beräknas. De två uppgångarna i andel som fick 600 kronor bland kvinnorna förklaras av de olika kraven på försäkringstid som gäller för olika födelseår som nämnts ovan.

Figur 2: Andel av pensionärerna inom respektive ålder som fick inkomstpensionstillägg samt som fick maxbeloppet 600 kronor före skatt, per kön

Not: Figuren inkluderar inte personer som är 100 år eller äldre.

Figur 3 visar antal pensionärer som fick inkomstpensionstillägg per nivå på inkomstgrundad ålderspension som här är definierad som den faktiska nivån på inkomst-, tilläggs- och premiepension i augusti 2021. Figuren illustrerar att de flesta – men inte alla – som är beviljade inkomstpensionstillägget har en inkomstgrundad ålderspension som ryms inom intervallet mellan 9 000 och 17 000 kronor. Antalet som inte fick tillägget trots en faktisk pension inom intervallet var 81 000 pensionärer. På motsvarande sätt fanns det 88 000 pensionärer som hade en pension utanför intervallet som ändå fick tillägget. Detta beror på att beräkningsunderlaget för bestämning av inkomstpensionstillägget inte är detsamma som den faktiska pensionen. Principen för att ta fram beräkningsunderlaget är samma som används vid beräkning av garantipension.

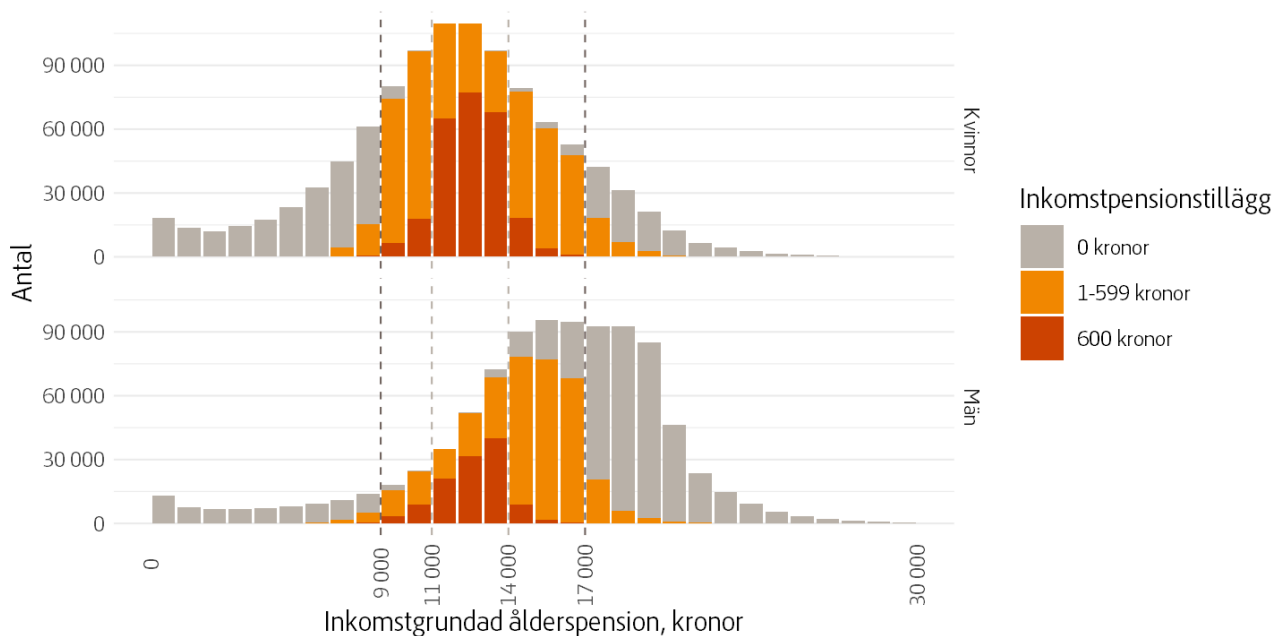
- För det första baseras nivån på inkomstpensionstillägget på en fiktivt beräknad inkomstgrundad ålderspension som motsvarar det en person skulle haft om den påbörjat sitt pensionsuttag vid månaden den fyller 65 år. En person som till exempel har påbörjat sitt pensionsuttag vid 68 års ålder och har en högre inkomstgrundad ålderspension än 17 000 kronor till följd av detta, kan alltså ha rätt till inkomstpensionstillägg eftersom pensionen

skulle ha blivit lägre för ett påbörjat uttag vid 65 år. Vice versa gäller om pensionuttaget påbörjats före 65, då kan en lägre faktisk inkomstpension än gränsvärdet ändå ge inkomstpensionstillägg. En orsak till denna hantering är att minimera marginaleffekten av ett senarelagt pensionsuttag, det vill säga en person som väljer att arbeta vidare efter 65 års ålder ska inte gå miste om inkomstpensionstillägg på grund av detta. Även det omvända gäller; en person som ligger under gränsen för att få inkomstpensionstillägg men som höjer pensionen genom senarelagt pensionsuttag kan inte kvalificera till inkomstpensionstillägg på grund av detta. Däremot kan en ökad pensionsbehållning kvalificera till förmånen.

- För det andra är det inte den faktiskt utbetalda premiepensionen som används som beräkningsunderlag. Den beräknas istället som om pensionsrätterna för premiepension hade gått till inkomstpension. Värdet för premiepensionen beräknas alltså inte utifrån eventuell värdeutveckling på premiepensionskontot utan istället används samma värdeutveckling som den för inkomstpensionen. Anledningen till detta beräkningssätt är att premiepensionens faktiska storlek varierar beroende på värdeutveckling, när premiepensionen börjar tas ut samt om den enskilde valt att ta ut premiepensionen med eller utan efterlevandeskydd. Om faktisk premiepension skulle beaktas vid beräkning av inkomstpensionstillägget, skulle exempelvis den som valt efterlevandeskydd, och som därför får en lägre premiepension, kunna få både lägre eller högre inkomstpensionstillägg än den som inte valt efterlevandeskydd.

Även ålderspension från andra EU/EES-länder och Schweiz ingår i beräkningsunderlaget och kan således påverka inkomstpensionstilläggets storlek. I figuren nedan är pensionärer som, utöver pension från Sverige, även har pension från utlandet exkluderade. Utöver detta finns andra omständigheter, exempelvis hanteringen av obetalda pensionavgifter, som gör att beräkningsunderlaget avviker från den faktiska pensionen.

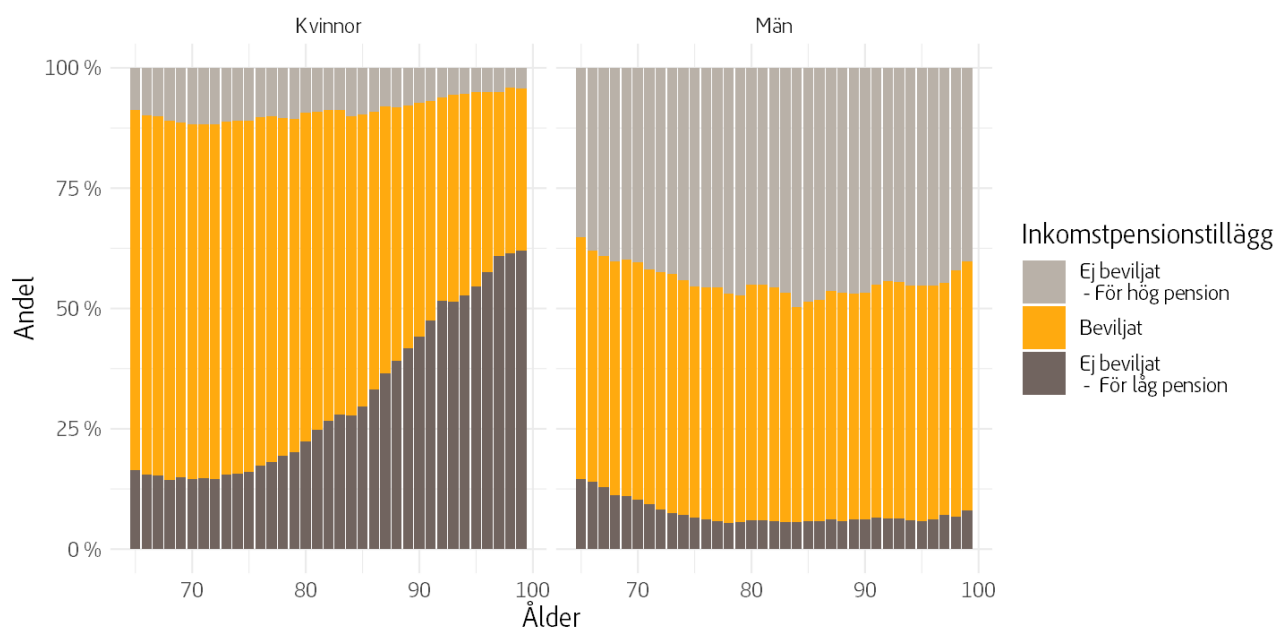
Figur 3: Antal pensionärer med inkomstpensionstillägg per nivå på inkomstgrundad ålderspension

Not: Inkomstgrundad ålderspension omfattar inkomst-, tilläggs- och premiepension. Figuren inkluderar endast pensionärer som har en pension lägre än 30 000 kronor i månaden, tar ut sin pension månatligen i full omfattning och inte har någon pension från annat land.

I [Figur 4](#) visas hur stor andel som fick inkomstpensionstillägg och hur stor andel som prövades men beräknades till 0 kronor, antingen på grund av för hög eller för låg pension. Pensionen är här definierad som den faktiska nivån på inkomst-, tilläggs- och premiepensionen i augusti 2021. Eftersom det beräkningsunderlag som används för att avgöra nivå på individens inkomstpensionstillägg inte utgår från den faktiska pensionen, utan från en nivå som gäller om pensionen tagit ut vid 65 års ålder, ger statistiken endast en uppskattning om det är en för hög eller låg pension som resulterat i avslag. Som framgår av figuren var det en betydligt större andel bland männen som fick avslag på grund av för hög pension än bland kvinnorna. Bland äldre kvinnor var det relativt stor andel som fick avslag på grund av för låg pension.

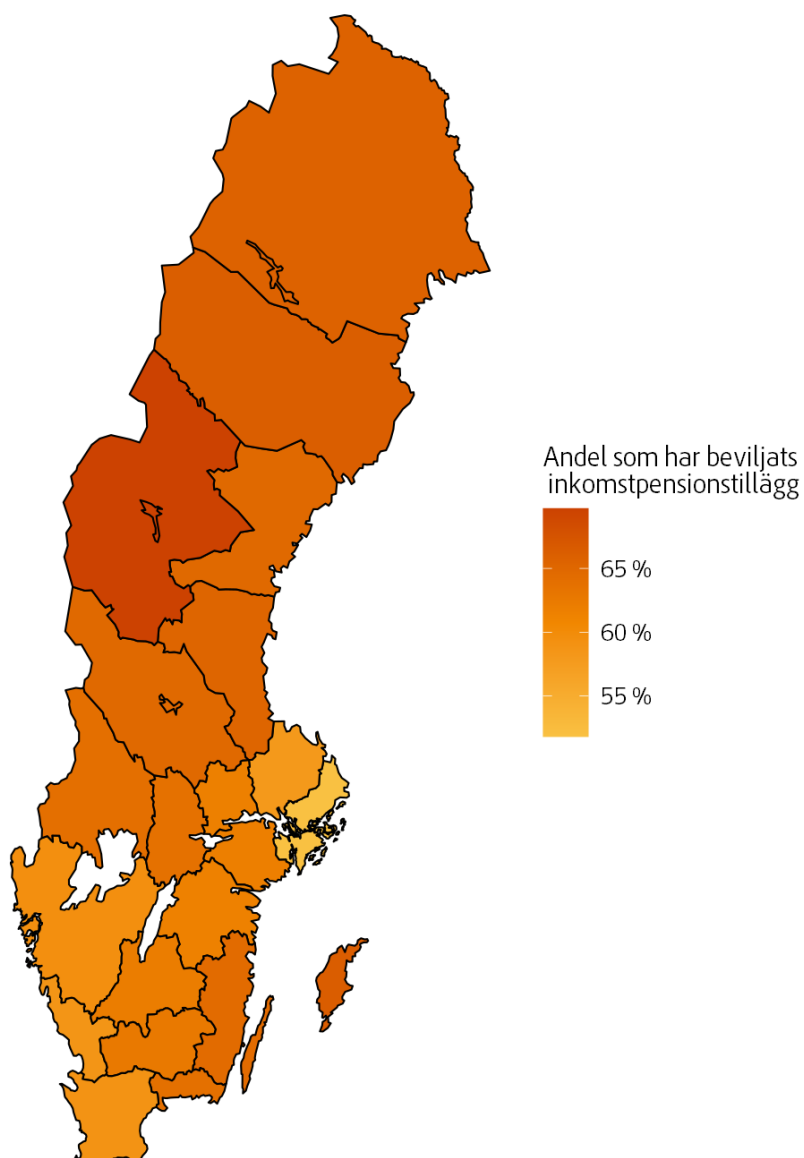
Figur 4: Andel som beviljades eller fick avslag för inkomstpensionstillägg, per kön och ålder

Not: Inkomstgrundad ålderspension omfattar inkomst-, tilläggs- och premiepension. Huruvida individen har för låg eller för hög pension är en uppskattning. En faktisk inkomstgrundad pension som är lägre än 13 000 kronor antas här innebära att pensionen är för låg. Figuren inkluderar endast pensionärer som är yngre än 100 år, tar ut sin pension månatligen i full omfattning och inte har någon pension från annat land.

Hur stor andel som fick inkomstpensionstillägg skiljer sig till viss del mellan olika regioner i landet. [Kartan](#) nedan visar andel pensionärer som har fått inkomstpensionstillägg i respektive län. Högsta andel, cirka 70 procent, har Jämtlands län medan Stockholms län har lägst andel, cirka 52 procent.

Figur 5: Andel som fick inkomstpensionstillägg per län

Inkomstpensionstillägg är riktat till pensionärer som bor och har arbetat i Sverige. Det kan också betalas ut till pensionärer som bor i Sverige, EU/EES-land eller Schweiz eller ett så kallat konventionsland, förutsatt att man uppfyller villkoren. Konventionsländer innebär länder som Sverige har avtal om social trygghet med. De som däremot är bosatta i ett annat land utöver dessa har inte rätt till inkomstpensionstillägg. [Tabell 3](#) visar den länsvisa fördelning av antal pensionärer med inkomstpensionstillägg och hur många utlandsbosatta som beviljats.

Tabell 3: Antal pensionärer med inkomstpensionstillägg uppdelat på län och utlandsbosatta

Län	Antal personer	varav med inkomstpensions- tillägg	Andel (%) med inkomstpensions- tillägg	Andel (%) med inkomstpensionstillägg 600 kronor
Stockholms län	363 900	188 600	51,8	13,4
Uppsala län	69 800	40 500	58,0	17,3
Södermanlands län	65 500	40 500	61,9	20,0
Östergötlands län	92 700	57 100	61,6	21,0
Jönköpings län	73 400	45 600	62,2	21,0
Kronobergs län	40 900	25 600	62,7	20,9
Kalmar län	60 200	38 800	64,5	22,4
Gotlands län	15 500	10 300	66,4	25,3
Blekinge län	36 900	23 600	63,9	21,7
Skåne län	259 300	152 700	58,9	18,8
Hallands län	72 200	42 400	58,7	18,8
Västra Götalands län	325 900	194 000	59,5	18,6
Värmlands län	65 400	41 900	64,1	21,6
Örebro län	63 600	40 500	63,7	21,2
Västmanlands län	58 200	35 900	61,7	19,0
Dalarnas län	69 600	45 200	64,9	21,3
Gävleborgs län	68 000	44 400	65,3	21,4
Västernorrlands län	58 400	37 900	64,9	21,4
Jämtlands län	30 300	21 100	69,7	24,7
Västerbottens län	57 300	38 000	66,3	22,5
Norrbottnens län	59 700	39 200	65,8	20,0
Utlandsbosatta	124 400	36 700	29,5	1,3
Samtliga	2 131 100	1 240 700	58,2	17,9

Utlandsbosatta innefattar boende i läner inom EU/EES, Schweiz samt i konventionsländer, det vill säga länder som Sverige har avtal om social trygghet med.

I **Tabell 4** visas de tio vanligaste EU/EES-länderna som mottagande pensionär bor i. Totalt var det cirka 36 700 pensionärer bosatta utanför Sverige som beviljades inkomstpensionstillägg.

Tabell 4: De tio vanligaste EU/EES-länderna där mottagare av inkomstpensionstillägg är bosatta

Land	Antal utbetalningar
Sverige	1 203 977
Finland	16 990
Danmark	2 928
Spanien	2 585
Tyskland	2 299
Grekland	1 949
Norge	1 610
Frankrike	983
Portugal	820
Italien	618

Inkomstpensionstilläggets nivå och sambandet med inkomst och intjänandetid

Figur 6 nedan visar spridningen av inkomstpensionstilläggets storlek mot nivån på den inkomstgrundade ålderspensionen. Figuren visar också genomsnittligt antal år med intjänande för respektive kombination av inkomstpensionstillägg och inkomst- och premiepension. Eftersom olika regler gäller för intjänandetidens påverkan på beräkningen är dataunderlaget avgränsat till pensionärer födda 1945 eller senare. En större prick indikerar att ett större antal pensionärer har en given kombination av pension och inkomstpensionstillägg. Även pension från utlandet kan påverka inkomstpensionstilläggets storlek, men för att tydliggöra sambanden är pensionärer som har detta exkluderade ur figuren nedan. Figuren illustrerar, precis som i figur 4, att de flesta – men inte alla – som är beviljade inkomstpensionstillägget har en inkomstgrundad ålderspension som ryms inom intervallet mellan 9 000 och 17 000 kronor.

Storleken på inkomstpensionstillägget påverkas därtill av antal år med intjänande. Detta illustreras med färgen på prickarna – pensionärer som uppnått maxtaget för antal år med intjänande (40 år för gruppen födda 1945 och senare) har en röd prick. I figuren framgår sambandet att lång intjänandetid och låg pension ger ett högre inkomstpensionstillägg. Prickar som går åt det blåa hållet ligger längre ner till vänster, medan prickar med röd nyans tenderar att ligga högre och till höger, upp till en nivå där pensionen är för hög för att ge inkomstpensionstillägg. Från figuren framgår ett mönster med horisontella rader av omväxlingsvis röda och orangea prickar. De röda prickarna ligger längs det maxbelopp för inkomstpensionstillägget som finns för varje given nivå på den inkomstgrundade ålderspensionen, enligt tabellen för inkomstpensionstillägget (se tabell [här](#)). Varje maxbelopp, som alltså varierar beroende på hur mycket en person har i inkomstgrundad pension, når nämligen endast personer med maximal intjänandetid (i detta fall 40 år). Om intjänandetiden är kortare än den maximala sker en avkortning av detta maxbelopp, som gäller för varje given nivå.

Figur 6: Inkomstpensionstillägg och inkomstgrundad ålderspension

Not: Inkomstgrundad ålderspension omfattar inkomst-, tilläggs- och premiepension. Figuren inkluderar pensionärer födda 1945 och senare med en inkomstgrundad ålderspension lägre än 30 000 kronor. En prick symboliserar som minst 10 personer. Figuren inkluderar endast pensionärer som tar ut sin pension månatligen i full omfattning och inte har någon pension från annat land.

Statistik för nedladdning

Klicka för att ladda ner:

- Antal med inkomstpensionstillägg per beloppsintervall och kommun (csv, 26kB)
- Antal med inkomstpensionstillägg per beloppsintervall och län (csv, 3kB)
- Dataunderlag figur 1 (csv, 1kB)
- Dataunderlag figur 2 (csv, 7kB)
- Dataunderlag figur 5 (csv, 1kB)